GENERALINIO ADVOKATO L. A. GEELHOED IŠVADA,

pateikta 2006 m. birželio 29 d. [1]

I — Įžanga

1. Ši byla yra susijusi su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, kuriame *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija), nagrinėdamas, ar kredito informacijos registras, prieinamas už mokestį finansų bei kredito įstaigoms Ispanijoje, yra suderinamas su EB 81 straipsniu, pateikė du klausimus dėl šio straipsnio aiškinimo.

2. Savo klausimais *Tribunal Supremo* iš esmės prašo nustatyti, ar tokiam registrui yra taikoma EB 81 straipsnio 1 dalis ir, jei taip, ar jį gali leisti valstybės narės institucijos pagal EB 81 straipsnio 3 dalį, kai tokiu atveju yra reikšminga šioje dalyje numatyta antroji sąlyga (kad vartotojai galėtų sąžiningai dalytis nauda).

3. Šie klausimai buvo iškelti *Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito SL* (toliau – *ASNEF-Equifax*) kasaciniame skunde dėl *Audienca nacional* (Nacionalinio aukštojo teismo) 2001 m. lapkričio 28 d. Sprendimo, kuriuo panaikintas tokiam registrui pagal Ispanijos teisę išduotas leidimas.

II — Susiję teisės aktai

A — *Bendrijos teisė*

4. Pagal Reglamento Nr. 1/2003 [2] 4 konstatuojamąją dalį jis yra skirtas suteikti valstybės narės konkurencijos institucijoms ir teismams įgaliojimus taikyti ne tik EB 81 straipsnio 1 dalį ir 82 straipsnį, kurie

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1).

yra tiesiogiai taikomi remiantis Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktika, bet ir EB 81 straipsnio 3 dalį.

griežtesnius nacionalinius įstatymus, draudžiančius įmonių vienašališkus veiksmus ar nustatančius už juos sankcijas".

5. Šio reglamento 3 straipsnio 1 ir 2 dalys numato:

B — *Nacionalinė teisė*

6. Ispanijos konkurencijos teisę visų pirma reglamentuoja 1989 m. liepos 17 d. Įstatymas 16/1989 dėl konkurencijos apsaugos (Ley 16/1989 de Defensa de la Competencia) (toliau – LDC). LDC 1 ir 3 straipsniai iš esmės sutampa su EB 81 straipsnio 1 ir 3 dalimis.

„1. Valstybių narių konkurencijos institucijos ar nacionaliniai teismai, taikydami nacionalinius konkurencijos įstatymus susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams ar suderintiems veiksmams tokia prasme, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, jei jie gali paveikti prekybą tarp valstybių narių tokia prasme, kaip apibrėžta minėtoje straipsnio dalyje, tokiems susitarimams, sprendimams ar suderintiems veiksmams taiko ir Sutarties 81 straipsnio nuostatas <...>.

7. Pagal LDC 4 straipsnio 1 dalį *Tribunal de Defensa de la Competencia* (konkurencijos teismas) gali leisti šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus susitarimus, sprendimus, rekomendacijas ir veiksmus, jei yra šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos prielaidos ir sąlygos.

2. Nacionaliniais konkurencijos įstatymais negali būti draudžiami susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ar suderinti veiksmai, kurie gali paveikti prekybą tarp valstybių narių, tačiau neribojantys konkurencijos, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, arba tenkinantys Sutarties 81 straipsnio 3 dalies reikalavimus, arba apimami reglamento dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo. Šis reglamentas nedraudžia valstybėms narėms priimti ir taikyti savo teritorijoje

III — Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

8. Ginčo pagrindinėje byloje esmę besikreipiantysis teismas apibūdina taip.

9. 1998 m. gegužės 21 d. *ASNEF-Equifax*, tarp kurios narių yra *Asociación Nacional de Entidades Financieras* (Nacionalinė finansų įmonių asociacija), pateikė prašymą pagal LDC 4 straipsnį leisti *ASNEF-Equifax* tvarkyti kredito informacijos registrą (toliau – siūlomas registras).

10. Siūlomo registro tikslas „yra teikti mokumo ir kredito informaciją, kompiuterizuotai tvarkant duomenis apie dalyvaujančiųjų paskolų ir kredito veiklą vykdančių įstaigų prisiimtą riziką". Siūlomo registro informacija iš esmės būtų labai panaši į numatytąją cirkuliare Nr. 3/1995, kuris reglamentuoja Ispanijos centrinio banko valdomą *Central de Información de Riesgos* (rizikos informacijos centrą), jau prieinamą finansų įstaigoms Ispanijoje. Ši informacija apima skolininkų identifikavimo ir ekonominės veiklos duomenis, taip pat tam tikras aplinkybes, pavyzdžiui, bankrotą ar nemokumą.

11. Nepaisydamas neigiamos *Servicio de Defensa de la Competencia* (administracinės institucijos, atsakingos už konkurencijos apsaugą ir veikiančios prie Ekonomikos ir finansų ministerijos) išvados, *Tribunal de Defensa de la Competencia* 1999 m. lapkričio 3 d. leido siūlomą registrą penkeriems metams su tokiomis sąlygomis: jis už atitinkamą mokestį turi būti vienodai prieinamas visoms finansų įstaigoms ir registre esanti informacija apie kreditorius negali būti atskleista.

12. 2001 m. lapkričio 28 d. sprendimu *Audiencia National* (Nacionalinis aukštasis teismas) patenkino *Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios* (Banko paslaugų naudotojų asociacijos, toliau – *Ausbanc*) ieškinį dėl *Tribunal de Defense de la Competencia* sprendimo panaikinimo. Jis nusprendė, kad siūlomam registrui taikomas LDC 1 straipsnyje numatytas draudimas, nes siūlomas registras riboja laisvą konkurenciją, ir siūlomo registro negalima leisti pagal LDC 3 straipsnį, nes netenkinamos būtinos šio straipsnio taikymo sąlygos. *Audiencija Nacional* rėmėsi ne tik Ispanijos, bet ir Bendrijos teise, ypač Teisingumo Teismo sprendimu *John Deere* [3].

13. *ASNEF-Equifax* su šiuo sprendimu nesutiko ir padavė kasacinį skundą *Tribunal Supremo*.

3 — 1998 m. gegužės 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *John Deere prieš Komisiją*, C-7/95 P, Rink. p. I-3111. *Audiencia National* konkrečiai rėmėsi šio sprendimo 5, 10, 88 ir 123 punktais.

14. Manydamas, kad ginčas iškėlė klausimų dėl Bendrijos teisės aiškinimo, *Tribunal Supremo* paprašė Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl šių klausimų:

„A) Ar EB 81 straipsnio 1 dalį galima aiškinti taip, kad finansų įstaigų sudaryti susitarimai dėl keitimosi informacija apie klientų mokumą ir įsipareigojimų nevykdymą gali būti laikomi suderinamais su bendrąja rinka, jei jie turi įtakos Sąjungos finansų politikai ir bendrai kreditų rinkai bei turi konkurenciją ribojantį poveikį finansų ir kredito įstaigų sektoriuje?

B) Ar EB 81 straipsnio 3 dalį galima aiškinti taip, kad valstybė narė, veikianti per savo konkurencijos institucijas, gali leisti finansų įstaigų susitarimus dėl keitimosi informacija įkuriant jų klientų kreditų informacijos registrą, motyvuodama tuo, kad jo įkūrimas yra naudingas vartotojams ir šių finansinių paslaugų naudotojams?“

15. Rašytines pastabas pateikė *ASNEF-Equifax*, *AUSBANC*, Lenkijos vyriausybė ir Komisija. Posėdis įvyko 2006 m. balandžio 26 dieną.

IV — Vertinimas

A — *Priimtinumas*

16. Dėl priimtinumo keliami dvejopi klausimai, būtent, kad:

— turi būti taikoma nacionalinė teisė (Komisijos iškeltas klausimas) ir

— nėra jokio poveikio valstybių narių prekybai (*AUSBANC* iškeltas klausimas).

17. Komisija tvirtina, kad *Tribunal de Defensea de la Competencia* sprendimas yra grindžiamas ne EB 81 straipsniu, bet atitinkamomis Ispanijos teisės nuostatomis (LDC 1 ir 3 straipsniai), ir dėl to kyla klausimas, ar šis prašymas yra priimtinas. Pažymėdama, kad šis prašymas buvo pateiktas bylos

nagrinėjimo kasacinėje instancijoje metu, Komisija klausia, ar *Tribunal Supremo* gali taikyti nuostatas, kurios nebuvo taikytos žemesniųjų teismų (*Tribunal de Defense de la Competencia* ir *Audienca nacional*) sprendimuose.

18. Komisija pažymi, kad nors besikreipiantysis teismas teigia savo sprendime nurodantis, jog EB 81 straipsnis taikytinas šioje byloje, jis nepaaiškina kodėl. Tiksliau Komisija pastebi, kad:

— nacionalinė teisė turi būti aiškinama panašiai (kaip byloje *Leur-Blum* [4]); Komisijos nuomone, tokios situacijos šioje byloje nėra; arba

— EB 81 straipsnis teisiškai nesusijęs su šia byla ir todėl pateiktas išaiškinimas besikreipiančiajam teismui nebūtų svarbus (kaip byloje *Kleinwort Benson* [5]); tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas neturėtų kompetencijos priimti prejudicinio sprendimo dėl pateiktų klausimų; arba

— net jei EB 81 straipsnis šioje byloje tiesiogiai netaikytinas, aiškinimas galėtų būti reikalingas siekiant užtikrinti Bendrijos teisės viršenybę prieš nacionalinę teisę.

19. Dėl pastarosios galimybės Komisija paaiškina, kad tai apimtų sprendimo, priimto 2001 m., tai yra, kai iš Reglamento Nr. 1/2003 kylanti pareiga dar negaliojo, teisėtumo pripažinimą.

20. Atsižvelgdamas į nusistovėjusią teismo praktiką, manau, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą turėtų būti laikomas priimtinu. Pagal šią teismo praktiką Teisingumo Teismas iš esmės privalo pateikti prejudicinį sprendimą dėl klausimų, susijusių su Bendrijos teisės aiškinimu, ir gali atsisakyti pateikti sprendimą tik tuomet, jei prašomas Bendrijos teisės aiškinimas ir pagrindinės bylos faktai ar tikslas visiškai nesusiję, jei problema yra hipotetinio pobūdžio ar jei Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės medžiagos, kuri būtina atsakymui pateikti [6].

4 — 1997 m. liepos 17 d. Sprendimas (C-28/95, Rink. p. I-4161).

5 — 1995 m. kovo 28 d. Sprendimas (C-346/93, Rink. p. I-615).

6 — Žr. 2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IATA*, C-344/04, Rink. p. I-403, 24 punktą ir ten minimą teismų praktiką. Taip pat žr. 1998 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bronner*, C-7/79, Rink. p. I-7791, 16 punktą ir ten minimą teismų praktiką.

21. Šioje byloje pirmiau paminėtos priežastys pripažinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Bendrijos teisės aiškinimo nepriimtinu neabejotinai yra netaikytinos.

22. Pirma, iš sprendimo pateikti prašymą aišku, kad *Tribunal Supremo* mano, jog *Audiencia Nacional* „sprendimas yra pagrįstas LDC 1 ir 3 straipsniuose išdėstytais teisiniais principais bei buvusiuoju Sutarties dėl Europos Ekonominės Bendrijos 85 straipsniu, kaip jis yra aiškinamas Teisingumo Teismo praktikoje <...>".

23. Be to, *Tribunal Supremo* nurodė, kad prašymu priimti prejudicinį sprendimą įgyvendinama nacionalinių teismų ir Bendrijos teismo pareiga bendradarbiauti ir siekta užkirsti kelią skirtingiems ir prieštaringiems aiškinimams.

24. Todėl, nors galima diskutuoti, ar *Audiencia Nacional* grindė savo sprendimą EB 81 straipsniu (remdamasis Bendrijos teismų praktika aiškinant vien tik panašias LDC nuostatas), prašymas yra priimtinas.

25. Antra, dėl kasacinio teismo sprendimo funkcijos, kaip jau minėjau savo išvadoje byloje *Manfredi ir kt.*[7], ne Teisingumo Teismas turėtų pateikti sprendimą dėl to, ar besikreipiantysis teismas išėjo už jam paduoto ieškinio ribų, kaip, atrodo, teigia Komisija, ir kokia apimtimi.

26. Dėl Reglamento Nr. 1/2003 (klausimas dėl jo taikymo *ratione temporis*), yra aiškių teisinės situacijos prieš reglamento įsigaliojimą ir po jo skirtumų ar, tikriau sakant, niuansų.

27. Pirmasis skirtumas yra tas, kad nuo reglamento įsigaliojimo nacionalinės institucijos ir teismai turėjo teisę taikyti visą EB 81 straipsnį.

28. Antrasis skirtumas, paminėtinas šiame kontekste, yra tas, kad teisė taikyti Bendrijos teisę yra virtusi pareiga (su sąlyga, kad tenkinamas poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai kriterijus). Jeigu tenkinamos EB 81 ir 82 straipsnių taikytinumo sąlygos, nacionalinės institucijos ir teismai privalo taikyti šias nuostatas jų nagrinėjamuose ginčuose. Kol įsigaliojo šis reglamentas, bet kuris ginčas dėl vienodo Bendrijos teisės ir

7 — 2006 m. sausio 26 d. išvados sujungtose bylose C-295/04–C-298/04, dar nepaskelbta Rinkinyje, 25 punktas.

nacionalinės teisės taikymo turėjo būti sprendžiamas taikant Bendrijos teisės viršenybės principą [8]. Dabar Reglamentas Nr. 1/2003 nustato tikslesnę konvergencijos taisyklę. Jo 3 straipsnio 2 dalis numato, kad, jei susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų nedraudžia EB 81 straipsnis, jų negali drausti valstybių narių konkurencijos teisė.

29. Reikia pripažinti, kad, kai *Tribunal de Defensa de la Competencia* ir *Audiencia Nacional* priėmė savo sprendimus, Reglamentas Nr. 1/2003 nebuvo taikomas. Tačiau esamą situaciją šis reglamentas reglamentuoja taip: tiesą sakant, sprendimas, kuris bus priimtas, turės poveikį siūlomo registro veikimui arba dėl to, kad registras jau bus įsteigtas (tokiu atveju verta išsiaiškinti, ar EB 81 straipsnis jį draudžia), arba dėl to, kad jo sukūrimas atidėtas iki būsimo sprendimo (jei EB 81 straipsnis jo nedraudžia, tuomet bus galima jį įsteigti) [9].

30. Pagaliau *AUSBANC* teiginiai, kad siūlomas registras neturi didelio poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai, yra susiję su EB 81 straipsnio taikymu pagrindinės bylos faktams. Šie teiginiai svarbūs nacionaliniam teismui, bet nereikšmingi nustatant, ar Teisingumo Teismui pateikti klausimai yra priimtini [10].

B — *Dėl esmės*

Pirmasis klausimas

31. Pirmuoju klausimu siekiama nustatyti, ar kredito įstaigų informacijos keitimosi sistema pažeidžia EB 81 straipsnio 1 dalį.

32. Sąlygos, kurios turi būti tenkinamos, kad EB 81 straipsnis būtų taikomas, yra šios: pirma, turi būti paveikiama valstybių narių tarpusavio prekyba ir, antra, turi būti ribojama konkurencija.

33. Dėl poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai, kaip pastebi Komisija, tiesa, kad sprendimas pateikti prašymą detaliai ne-

8 — Žr. 1969 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Walt Wilhelm*, 14/68, Rink. p. 1.

9 — Neaišku, ar registras jau veikia.

10 — Žr. sprendimo *Bronner* (pirmiau paminėto 6 išnašoje) 21 punktą.

paaiškina, kaip siūlomas registras gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Mano manymu, aišku, kad besikreipiantysis teismas netiesiogiai mano, jog ši sąlyga yra įvykdyta ne vien todėl, kad jis sutelkia dėmesį į klausimus dėl antrosios sąlygos, bet ir todėl, kad pateikiami klausimai formuluojami šiuo tikslu. Kadangi a) siūlomą registrą ketinama taikyti visoje Ispanijoje, o b) finansų sektorius tampa vis labiau tarptautinis, manau, kad ši sąlyga iš tikro tenkinama. Nepaisant to, nustatyti, ar taip ir yra iš tikrųjų, turėtų besikreipiantysis teismas.

34. Šiuo požiūriu pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką tereikia nustatyti, jog susitarimas, sprendimas ar suderinti veiksmai gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą [11]. Iš teismo praktikos taip pat išplaukia, kad sąlyga, jog valstybių narių tarpusavio prekybai turi būti daromas poveikis, yra tenkinama, jei atsižvelgiant į objektyvių teisinių ir faktinių aplinkybių visumą įmanoma pakankamai tiksliai numatyti, kad susitarimas, sprendimas ar suderinti veiksmai gali turėti tiesioginės ar netiesioginės, realios ar potencialios įtakos valstybių narių tarpusavio prekybos struktūrai [12]. Sprendime pateikti prašymą nėra jokios aiškios nuorodos į tariamo susitarimo, sprendimo ar suderintų veiksmų geografinę apimtį ar asmenis. Tačiau gali būti daroma prielaida, kad dalyvauti siūlomame registre galėtų visos Ispanijos rinkoje veikiančios kredito įstaigos, nepaisant jų įsisteigimo vietos [13]. Bet kuriuo atveju taip pat yra nusistovėjusi teismo praktika, kad vien tai, jog įmonių susitarimas taikomas tik subjektams, kurie yra toje pačioje valstybėje narėje, nereiškia, kad jis negali turėti įtakos prekybai Bendrijos viduje [14]. Teisingumo Teismas taip pat yra daug kartų nusprendęs, kad visoje valstybės narės teritorijoje taikomas susitarimas, sprendimas ar suderinti veiksmai vien dėl savo pobūdžio sustiprina valstybės rinkos atskyrimą ir taip trukdo Sutartimi siekiamai ekonominei skvarbai [15].

35. Dėl antrosios „sąlygos“, tai tam, kad susitarimas ar suderinti veiksmai prieštarautų EB 81 straipsniui, jų „tikslas ar poveikis (turi būti) konkurencijos trukdymas, ribojimas ar iškraipymas bendrojoje rinkoje“. Todėl pirmiausia turi būti nustatyta, ar konkretus susitarimas ar suderinti veiksmai turi tikslą pažeisti konkurenciją. Jei turi, taikomas EB 81 straipsnio 1 dalies draudimas, neatsižvelgiant į jų poveikį. Jei tikslas nėra riboti ar iškraipyti konkurenciją, susitarimą ar suderintus veiksmus, reikia nagrinėti ir nustatyti, ar jie turi tokį poveikį [16].

11 — Žr. 1978 m. vasario 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Miller*, 19/77, Rink. p. 131, 15 punktą.

12 — Žr., *inter alia*, 1969 m. liepos 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Völk*, 5/69, Rink. p. 296, 5 punktą; 1980 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lancôme ir Cosparfrance*, 99/79, Rink. p. 2511, 23 punktą ir 1985 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Remia ir kiti prieš Komisiją*, 42/84, Rink. p. 2545, 22 punktą.

13 — Tai posėdyje patvirtino *ASNEF-Equifax* atstovas.

14 — 1989 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Belasco ir kiti prieš Komisiją*, 246/86, Rink. p. 2117.

15 — 2002 m. vasario 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wouters ir kiti*, C-309/99, Rink. p. I-1577, 95 punktas ir ten paminėta teismų praktika.

16 — Žr., pavyzdžiui, 1966 m. birželio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Société Technique Minière*, 56/65, Rink. p. 337; 1987 m. sausio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Verband der Sachversicherung prieš* Komisiją, 45/85, Rink. p. 405, 39 punktą ir 1991 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Delimitis*, C-234/89, Rink. p. I-935, 13 punktą.

36. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, norint įvertinti, ar susitarimas turi būti laikomas draudžiamu dėl su šiuo susitarimu susijusio konkurencijos sąlygų pakeitimo, reikia nagrinėti realią konkurenciją ir kaip ji būtų vykusi, jei nebūtų ginčijamų susitarimų. Atliekant tokį vertinimą reikia atsižvelgti ir į susitarimo realų, ir į potencialų poveikį konkurencijai [17]. Be to, susitarimo atitikties konkurencijos taisyklėms negalima vertinti abstrakčiai. Vertinimas turi būti atliekamas atsižvelgiant į atitinkamą ekonominį ir teisinį bylos kontekstą atsižvelgiant į produkto ar paslaugos pobūdį, rinkos struktūrą ir realias sąlygas, kuriomis ji veikia [18]. Tačiau susitarimui netaikomas EB 81 straipsnio draudimas, jei jis turi tik nedidelį poveikį rinkai [19].

37. Be to, svarbu pažymėti, kad esminis EB 81 straipsnio 1 dalies principas yra subjektų veiklos rinkoje nepriklausomybė [20].

38. Konkrečiau dėl keitimosi informacija verta pažymėti, kad, mano nuomone, toks keitimasis gali vykti esant susitarimui, įmonių asociacijos sprendimui ar suderintiems veiksmams. Keitimasis informacija savaime gali būti siekiamas tikslas ar su juo susijęs. Tokio susitarimo, pavyzdžiui, dėl kainų, – susitarimo, kai keitimasis informacija yra šalutinis dalykas, – atveju nepriklausomumo ribojimas yra šio susitarimo dėl kainų pasekmė. Įmanomas atvejis, kai dėl paties keitimosi informacija pasikeis konkurencijos sąlygos.

39. Nepaisant to, susitarimai keistis informacija draudžiami ne automatiškai, bet tik tam tikromis aplinkybėmis.

40. Informacijos skleidimas ir konkurentų keitimasis ja bei skaidrios rinkos kūrimas gali turėti neutralų ar net teigiamą poveikį konkurencingai rinkos struktūrai. Visuotinai žinoma, kad įmonių asociacijos reguliariai renka informaciją apie kainas, pelną, pajėgumą ir investicijas tam, kad paskleistų ją savo nariams, kurie gali panaudoti ją bendrai strategijai rengti. Kaip nurodoma teismų praktikoje, „kai rinka tikrai konkurencinga, tikėtina, jog skaidrumas tarp ūkio subjektų iš esmės stiprina tiekėjų konkurenciją“ [21].

17 — Žr. sprendimus *Société Technique Minière* ir *Delimitis*, paminėtus ankstesnėje išnašoje.

18 — 1995 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oude Littikhuis ir kiti*, C-399/93, Rink. p. I-4515, 10 punktas ir 1994 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *DLG*, C-250/92, Rink. p. I-5641, 31 punktas.

19 — Sprendimo *Völk*, paminėto 12 išnašoje, 7 punktas.

20 — Žr., pavyzdžiui, sprendimo *John Deere prieš Komisiją* (paminėto 3 išnašoje), 86 punktą ir 1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 116 punktą).

21 — 1994 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *John Deere prieš Komisiją*, T-35/92, Rink. p. II-957, 51 punktas; 1998 m. gegužės 28 d. Sprendimo *John Deere prieš Komisiją* (paminėto 3 išnašoje) 88–90 punktai ir 2003 m. spalio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, C-194/99 P, Rink. p. I-10821, 84 punktas.

41. Akivaizdu, kad keitimasis informacija gali turėti neigiamų pasekmių. Apskritai teisėtą ir neteisėtą keitimąsi informacija galima atskirti atsižvelgiant į šiuos veiksnius: 1) informacijos, kuria keičiamasi, pobūdį ir turinį (bendra ar detali informacija) ir 2) susijusios rinkos struktūrą (oligopolinė ar suskaidyta). Keitimosi informacija dažnumas taip pat svarbus.

42. Dėl pirmojo elemento, keitimasis statistine ar istorine informacija apskritai sukelia mažiau problemų nei keitimasis informacija apie dabartį ar ateitį. Apibendrinta informacija apie rinką iš esmės yra teisėta, jei ji nesuteikia galimybės identifikuoti atskiro konkurento ar sužinoti jo verslo strategijos. Ar dėl apibendrinimo laipsnio įmanoma sužinoti apie konkurentų strategiją, galiausiai priklauso nuo konkurentų skaičiaus. Bet kuriuo atveju reikėtų pažymėti, kad kiekvienas ūkio subjektas, besikeičiantis informacija, turi veikti nepriklausomai ir savarankiškai.

43. Dėl rinkos struktūros, aišku, kad oligopolinėje rinkoje labiau tikėtina, jog įmonės derins veiksmus. Tuomet keitimasis informacija gali padidinti suokalbio tikimybę. Dėl šios priežasties keitimasis kai kuria informacija laikomas neteisėtu oligopolinėje ar, net jei ne oligopolinėje, tai labai koncentruotoje, bet iš tikrųjų nekonkurencingoje (susiskaldžiusioje) rinkoje [22].

44. Nagrinėjamu atveju šalys įsipareigoja keistis informacija apie skolininkų mokumą.

45. Turėčiau pažymėti, kad beveik visose šalyse tam tikra forma egzistuoja kredito informacijos sistema, tai yra registras, tvarkomas valstybinės institucijos, privataus subjekto ar netgi institucijos, kuri yra iš dalies valstybinė ir iš dalies privati. Tokiuose registruose kaupiama neigiama informacija (apimanti skolininkus, keliančius konkrečią riziką: blogi mokėtojai) ir (ar) neutralūs ar teigiami duomenys (pavyzdžiui, informacija apie visų skolininkų įsiskolinimo lygį). Pagrindinė priežastis, dėl kurios valstybė įveda ar remia tokią sistemą, yra padėti išvengti per didelio vartotojų įsiskolinimo ir apriboti kreditorių riziką.

46. Siūlomą registrą sudaro neigiama informacija (pavyzdžiui, skolos nemokėjimas) ir teigiama informacija (pavyzdžiui, kreditų likučiai, įkeistas turtas, garantijos ir laidavi-

22 — Sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją* (paminėto ankstesnėje išnašoje) 86 punktas.

mai, išperkamosios nuomos operacijos arba laikinas turto perdavimas). Be to, jau yra informacinis registras, tvarkomas Ispanijos banko. Atrodytų, kad abiejuose registruose kaupiami daugiau ar mažiau tie patys duomenys, išskyrus tai, kad siūlomas registras yra „internetinis" registras (informacija yra perduodama kompiuterizuotomis priemonėmis, taigi daug greičiau) ir kad jame kaupiama informacija apie smulkius skolininkus, nes netaikomi jokie minimalūs dydžiai.

47. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad pats susitarimas (steigti siūlomą registrą) neturi tikslo riboti nei paskolos prašančių asmenų, nei kreditorių veiksmų rinkoje savarankiškumo. Kadangi dėl to neatrodo, kad registro tikslas būtų konkurencijos ribojimas, reikia išsiaiškinti, ar jis turi konkurenciją ribojantį ar iškraipantį poveikį.

48. Kaip pirmiau minėta, dalinimasis informacija individualiam naudojimui automatiškai nėra veikla, turinti antikonkurencinį poveikį.

49. Šiame kontekste reikia pabrėžti, kad prie registro prieinančioms įmonėms nei tiesiogiai, nei netiesiogiai negali būti atskleista kreditoriaus tapatybė, nes kitaip įmonė galėtų sužinoti savo konkurentų padėtį ir verslo strategiją. *Tribunal de Defensa de la Competencia* nustatyta ir *ASNEF-Equifax* priimta nuostata užtikrina, kad kreditorių duomenys nebus atskleidžiami.

50. Taip pat būtina, kad sistema būtų prieinama visiems toje srityje veikiantiems ūkio subjektams. Kitaip kai kurie ūkio subjektai atsidurtų nepalankesnėje padėtyje, nes neturintieji priėjimo prie registro turėtų mažiau informacijos, kuria remdamiesi galėtų įvertinti riziką, o tai neskatintų naujų ūkio subjektų ateiti į rinką [23].

51. Kadangi keitimasis informacija niekaip nesusijęs su kreditorių tapatybe ir manant, kad registru besinaudojančios kredito įstaigos naudoja šią informaciją sprendimams dėl maksimalios prisiimamos rizikos atsižvelgiant į jų verslo politiką priimti, lieka išsiaiškinti, ar toks keitimasis informacija gali lemti kitokį konkurenciją pažeidžiantį poveikį, pavyzdžiui, suokalbių sudarymą.

23 — Šis reikalavimas, atrodo, yra tenkinamas. *ASNEF-Equifax* savo rašytinėse pastabose teigia: „<...> tarp dalyvaujančiųjų steigiant registrą yra finansinio sektoriaus institucijos ir subjektai, kurių dydis ir veikla labai skiriasi <...>", „klientų profilis labai skiriasi, nuo bankų ir taupomųjų bankų ir nekilnojamojo turto kompanijų, transporto priemonių nuomos ir išperkamosios nuomos kompanijų, universalinių parduotuvių, smulkių komercinių vienetų, etc.".

52. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tokia sistema nenustato bendro intereso ir kolektyviai neišskiria tam tikrų klientų kategorijų. Keitimosi informacija apie kreditus sistemos tikslas yra riboti riziką (rizikos valdymas). Tai susiję su skirtingo pobūdžio informacija, kurią kredito įstaigos gali gauti iš savo (potencialių) klientų. Tokia sistema gali turėti teigiamą poveikį su šia ekonomine veikla siejamos rizikos valdymui.

53. Šiame kontekste noriu pabrėžti, kad teismo praktika draudžia šalinti ne apskritai bet kokį netikrumą, o tik tam tikrą netikrumą, ypač netikrumą dėl konkurentų veiksmų rinkoje. Šiuo atveju netikrumas yra dėl kliento mokumo.

54. Skolinimas yra laikinas kapitalo perdavimas trečiajai šaliai už užmokestį (palūkanas). Palūkanos kinta, ypač priklausomai nuo rizikos veiksnio, susijusio su galimybe, kad kita šalis tinkamai neįvykdys savo įsipareigojimų. Kaip pastebėjo Komisija, remdamasi ekonomikos teorija, dalį finansų institucijos prašomo užmokesčio sudaro draudimo nuo galimo įsipareigojimų neįvykdymo rizikos premija. Dėl informacijos apie šią riziką nebuvimo kyla informacijos neatitikimo problema. Tokiu atveju neįmanoma tinkamai įvertinti rizikos ir todėl kyla tendencija nustatyti vienodą kainą visiems skolininkams, kainą, kuri žemiausią prievolių neįvykdymo riziką keliančiai kategorijai yra per aukšta.

55. Tol, kol visi ūkio subjektai savarankiškai nustatys politiką, kurios jie ketina laikytis bendrojoje rinkoje, ir sąlygas, kurias ketina taikyti savo klientams, tokio registro, koks numatytas šiuo atveju, įsteigimas nesukels jokių problemų konkurencijos teisės požiūriu.

56. Galimas problemas, susijusias su asmens duomenų jautrumu, galima išspręsti kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, duomenų apsaugos teisės aktais. Be abejonės, turi būti koks nors būdas informuoti susijusius skolininkus apie tai, kokie duomenys yra užfiksuoti ir kaip suteikti jiems teisę patikrinti su jais susijusius duomenis bei prireikus juos pataisyti. Atrodo, kad šis klausimas yra išspręstas pagal atitinkamus Ispanijos teisės aktus ir registrą reglamentuojančių taisyklių 9 punktą.

Antrasis klausimas

57. Antruoju klausimu klausiama, ar EB 81 straipsnio 3 dalis leidžia valstybės narės kompetentingai institucijai leisti susitarimus dėl keitimosi čia nagrinėjamo pobūdžio informacija tuo pagrindu, kad naudotojai, tai yra finansinių paslaugų naudotojai ir gavėjai, iš to gauna naudos.

58. Nors į šį klausimą jau pirmiau buvo duotas numanomas atsakymas, dabar prie to trumpam sugrįšiu.

59. Kaip pirmiau minėjau, nuo Reglamento Nr. 1/2003 įsigaliojimo dienos nacionaliniai teismai ir institucijos turi teisę taikyti visą EB 81 straipsnį. Pagal šį reglamentą jokio ankstesnio sprendimo nereikia, jei susitarimui taikoma 81 straipsnio 1 dalis ir tenkinamos visos EB 81 straipsnio 3 dalies sąlygos.

60. Daug valstybių narių yra pakeitusios savo nacionalinę konkurencijos teisę ir nacionaliniame kontekste taiko įstatymuose numatytas išimtis. Kitos valstybės narės, priešingai, vis dar turi sistemas, pagal kurias reikalingas leidimas. Kad ir kaip būtų, jeigu taikytinas EB 81 straipsnis – net jei nacionalinė teisė taip pat taikoma – susitarimas, tenkinantis EB 81 straipsnio 3 dalies sąlygas, turi būti leidžiamas.

61. Besikreipiantysis teismas ypač atkreipia dėmesį į EB 81 straipsnio 3 dalyje numatytą antrąją sąlygą, kad sąžininga iš susitarimo gaunamos naudos dalis turi būti skirta vartotojams.

62. Kaip jau esu paaiškinęs, tikslesnis rizikos įvertinimas gali lemti bendrą skolinimosi kaštų mažėjimą, kuris apskritai vartotojams yra naudingas. Tačiau geresnis rizikos žinojimas gali lemti gerų skolininkų (mažesnė rizika ir todėl mažesnės palūkanos) ir blogų skolininkų (kurie moka daugiau arba jiems gali būti atsisakoma suteikti kreditą) atskyrimą.

63. Tačiau nebūtina, kad kiekvienas konkretus vartotojas iš šios praktikos gautų naudos. Svarbu tai, kad bendras poveikis vartotojams yra palankus.

V — Išvada

64. Atsižvelgiant į pirmiau pateiktus argumentus, siūlyčiau, kad Teisingumo Teismas į *Tribunal Supremo* pateiktus prejudicinius klausimus atsakytų taip:

„EB 81 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad finansų įstaigų tarpusavio susitarimas dėl keitimosi informacija apie klientų mokumą ir įsipareigojimų nevykdymą, kuris nesuteikia galimybės identifikuoti kreditorių ir kuris nustato nediskriminuojančias kredito rinkoje veikiančių ūkio subjektų priėjimo prie nagrinėjamos sistemos ir naudojimosi ja sąlygas, iš esmės neturi konkurenciją ribojančio poveikio".